

زبان و ادبیات فارسی در اوکراین

توجه در مورد ۱۰۰۰ دانش آموز این مدرسه این است که این مدرسه با یونسکو ارتباط نزدیک دارد و از جمله مدارس بسیار معروف اوکراین است.

۴- مدرسه و کودکستان آریانا- کی یف

این مدرسه با ۲۰ دانش آموز کار آموزش زبان فارسی را در سال جاری شروع کرده است.

۵- مدرسه وابسته به دانشگاه تاوریدای شهر سیمفروپل این مدرسه نیز با ۵ دانش آموز در سال جاری اقدام به آموزش زبان فارسی نموده است. شهر سیمفروپل در جمهوری خودمختار کریمه واقع شده که از نظر نژادی تاتار هستند و احساس نزدیکی بیشتری نسبت به سایر مناطق اوکراین به ایران دارند.

ب- آموزش زبان فارسی در دانشگاههای اوکراین:

۱- دانشکده روابط بین الملل دانشگاه ملی شفچنکو- کی یف این دانشگاه یکی از معتبرترین مراکز علمی اوکراین است و فارغ التحصیلان این دانشگاه در مناصب مهم دولتی قرار می گیرند. از سال ۱۹۹۴ آموزش زبان فارسی شروع شده است، اولین و دومین گروه آنها فارغ التحصیل شده اند و گروه سوم نیز مشغول تحصیل هستند.

۲- دانشکده شرق شناسی دانشگاه دولتی شفچنکو- کی یف در این دانشکده از سال ۱۹۹۲ با ۱۲ دانشجو آموزش زبان فارسی شروع شد و هر دو سال یکبار دانشجوی جدید می گیرند. استاد اعزامی از ایران به عنوان استاد رسمی در دانشکده فوق حضور دارد.

۳- دانشگاه ملی زبان شناسی - کی یف (اینیاز) در دانشگاه ملی زبان شناسی از سال ۱۹۹۷ زبان فارسی تدریس می شود و در سال جاری اولین گروه از دانشجویان زبان فارسی فارغ التحصیل خواهند شد.

۴- دانشگاه بین المللی - کی یف نام سابق این مرکز، دانشگاه بین المللی حقوق و زبان شناسی بوده است و از جمله مراکز علمی و آموزشی غیرانتفاعی در اوکراین است. از سال ۱۹۹۷ اقدام به آموزش زبان فارسی نموده و تاکنون ۲۸ دانشجو را جذب کرده است که اولین گروه امسال فارغ التحصیل خواهند شد.

۵- دانشکده شرق شناسی و حقوق - کی یف این دانشکده و مدرسه شماره یک زبانهای شرقی کی یف به هم وابسته اند و این دانشکده فارغ التحصیلان مدرسه مذکور را جذب می کند. در حال حاضر ۱۱ دانشجوی زبان فارسی دارد که به جهت سابقه ۱۱ ساله قبلی آموزش زبان فارسی، دانشجویان این دانشکده نسبت به دیگر دانشکده ها از معلومات بالاتری

پس از برقراری ارتباط متقابل سیاسی، اقتصادی و فرهنگی با کشور اوکراین طی ده سال گذشته، در حال حاضر حدود ۸۰۰ نفر در این کشور در حال فراگیری زبان فارسی هستند.

بیش از ۱۵ کرسی آموزش زبان فارسی در مراکز آموزشی مختلف از جمله، در دانشکده های شرق شناسی، روابط بین الملل، زبان شناسی، اقتصاد بین الملل و حقوق وجود دارد که علاوه بر دانشکده ها می توان به مدارس که در آنجا دانش آموزان در حال فراگیری این زبان اند، اشاره کرد.

در حال حاضر تنها یک استاد از سوی وزارت علوم، تحقیقات و فن آوری به آنجا اعزام شده که طبق گزارشهای رسیده نیاز به اعزام افراد بیشتری است.

با توجه به رابطه آموزش زبان فارسی با ادبیات و تاریخ و فرهنگ ایران، مقامات کشور اوکراین به جهت اهمیت شناساندن ایران به دانشجویان اوکراینی همکاری و علاقه زیادی در این خصوص نشان می دهند. برای خلاصه نمودن و دسته بندی کردن کار، مطالب به سه بخش مدارس، دانشگاهها و مراکز غیرانتفاعی تقسیم بندی شده است:

الف - مدارس:

در ۵ مدرسه زبان فارسی تدریس می شود که به ترتیب اهمیت عبارت اند از:

۱- مدرسه شماره ۱ زبانهای شرقی کی یف این مدرسه همان طور که در عنوان آن آمده با دیگر مدارس اوکراین متفاوت است و یک مدرسه زبان آموزی است، لذا دانش آموزان از سال اول ابتدایی تا سال آخر دبیرستان زبان دیگری غیر از زبان اوکراینی را فرامی گیرند (به مدت ۱۱ سال). در این مدرسه از سال ۱۹۹۴ آموزش زبان فارسی شروع شد و اولین گروه آنها در سال جاری وارد دانشگاهها شدند.

۲- مدرسه تخصصی زبانهای خارجی شماره ۱۲ شهر «ایرپین»

این شهر در حومه کی یف قرار دارد و از سال قبل با ۱۲ دانش آموز در سال اول ابتدایی، آموزش زبان فارسی آغاز شده است. نکته جالب توجه این است که دانش آموزان اوکراینی در این مدرسه علاوه بر زبان مادری خود باید زبان انگلیسی و روسی را در کنار یک زبان اختیاری دیگر مانند فارسی، عربی، ترکی، چینی، ژاپنی فراگیرند.

۳- دبیرستان روابط بین المللی شماره ۵۱ کی یف این مدرسه در سال جاری با حدود ۱۰ دانش آموز اول ابتدایی، آموزش زبان فارسی را آغاز نموده است. نکته قابل

ج) مراکز غیرانتفاعی آموزش زبان فارسی در اوکراین:
۱- اولین مرکز غیرانتفاعی در بندر اودسا توسط آقای پهلوان زاده، پایه گذار مرکز فرهنگی ایران زمین در شهر اودسا، راه اندازی شده است. نکته جالب توجه این است که پهلوان زاده فارغ التحصیل دانشگاه پزشکی اودسا است و با همکاری همین دانشگاه اقدام به آموزش زبان فارسی نموده، و تاکنون ۱۰۰ نفر از علاقه مندان به فراگیری این زبان ثبت نام نموده است.

۲- سفارت جمهوری اسلامی ایران در کتابخانه ملی اوکراین، مرکزی با مساحت ۸۰ مترمربع را در سال ۱۳۸۱ به نام «بخش ادبیات ایران» تشکیل داده است که با حداقل دو هزار جلد کتاب - سیستم سمعی و بصری و رایانه تجهیز شده است.

۳- علاوه بر آن در مراکز آموزشی و علمی زیر نیز اتاق فرهنگی ایران تشکیل شده است:

دانشگاه بین المللی - کی یف، دانشگاه ملی شفچنکو - دانشگاه دولتی زبان شناسی - کی یف، مدرسه زبانهای شرقی، دانشگاه خارکف، دانشگاه سیمفروپل، مدرسه ۱۲ ایرپین.

ملاحظات و موارد قابل پیگیری:

در اوکراین نیز مانند دیگر کشورها برخی مشکلات مشابه برای آموزش زبان فارسی وجود دارد که به طور مختصر به آنها اشاره می شود:

۱- تهیه کتب و منابع آموزشی به زبان اوکراینی یا روسی که به طور یکسان و منظم در تمام شهرها توزیع شود.
۲- اعزام مدرس زبان فارسی که از نیرو و توانایی کافی برای مواجه شدن با جوانان دانشجوی برخوردار باشد و در ابتدای امر تأکید بیشتر بر آموزش زبان فارسی داشته باشد نه ادبیات فارسی.

۳- ارسال کتابهای آسان و روان، فیلم و CD آموزشی به جای ارسال کتابهای حجیم و غیرقابل استفاده ادبی، تاریخی، فلسفی، عرفانی و... که حتی مورد استفاده استادان نیز قرار نمی گیرد.

۴- برگزاری دوره های دانش افزایی و بورسیه نمودن دانشجویان ممتاز.

۵- برنامه ریزی برای استفاده بهینه از دانشجویان و به خصوص فارغ التحصیلان رشته زبان فارسی و عدم قطع رابطه با آنها و بهره برداری از هزینه ای که برای این منظور شده است.

۶- حمایت از تأسیس مرکز ایران شناسی در آکادمی مائو پ و تألیف فرهنگ لغات اوکراینی به فارسی.

۷- تأسیس انجمن فارغ التحصیلان رشته های ایران شناسی و زبان فارسی کی یف و نظارت غیرمستقیم نمایندگی.

برخوردار هستند.

۶- دانشگاه شرق شناسی و روابط بین الملل خارکفسکی کالیگیوم - خارکف

خارکف از شهرهای صنعتی و دانشگاهی اوکراین است. از سال ۱۹۹۳ تاکنون آموزش زبان فارسی در دانشگاه خارکف برگزار می شود و دو گروه از دانشجویان آن فارغ التحصیل شده اند، گروه سوم مشغول به تحصیل هستند.

۷- دانشگاه دولتی آموزش و پرورش (تربیت معلم) - خارکف

این دانشگاه با حمایت سفارت جمهوری اسلامی ایران از سال ۱۹۹۵ هر ساله ۱۰ دانشجوی زبان فارسی را می پذیرد که اولین گروه آنها در سال جاری فارغ التحصیل خواهند شد.

۸- دانشگاه اکولوژی تاوریدا، دانشکده شرق شناسی - سیمفروپل.

در این دانشکده با پیگیری سفارت و آقای آیدار ممت اف آموزش زبان فارسی برپا شده است. اکثریت مردم ایالت کریمه را مسلمانان تاتار تشکیل می دهند.

۹- دانشگاه ملی تاوریدا در سیمفروپل - شبه جزیره کریمه این دانشگاه که در سال ۲۰۰۱ میلادی با جذب ۷ دانشجو اقدام به آموزش زبان فارسی نمود دومین مرکز در این شبه جزیره است که زبان فارسی در آن تدریس می شود.

۱۰- دانشگاه دولتی ایوان فرانکو - لووف

با وجود فاصله زیاد شهر لووف از کی یف و نبود استاد ایرانی و عدم دسترسی کافی به امکانات، چهار گروه در دانشکده شرق شناسی این دانشگاه در حال فراگیری زبان فارسی هستند و رئیس دانشکده شرق شناسی عهده دار تدریس زبان فارسی است.